

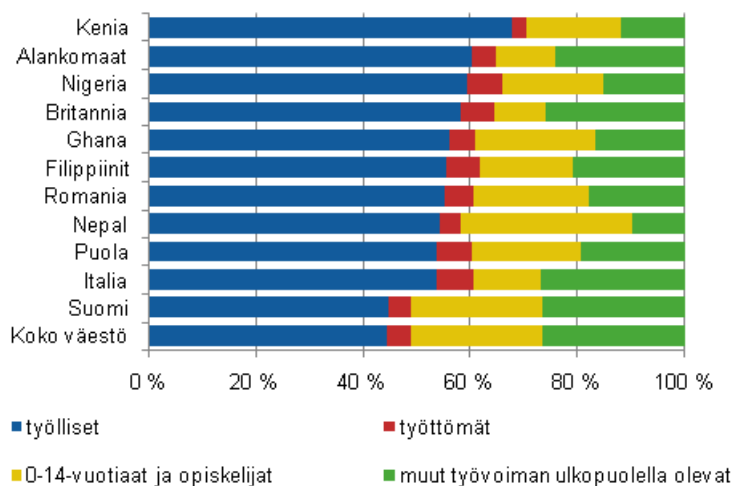
Työssäkäynti 2008

Pääasiallinen toiminta ja ammattiasema

Työllisten osuus koko väestöstä suomalaisia suurempi useilla kansalaisuusryhmillä

Kansalaisuuden mukaan tarkasteltuna Suomessa vakituisesti asuvasta väestöstä suhteellisesti eniten työllisiä oli kenialaisten (67,7 prosenttia), alankomaalaisten (60,2 prosenttia) ja nigerialaisten (59,4 prosenttia) kansalaisissa vuoden 2008 lopussa. Osuus on laskettu kaikista kyseisen maan kansalaisista. Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan Suomen kansalaisista oli työllisiä 44,7 prosenttia. Tarkasteluun on otettu mukaan yli 500 henkilöä sisältävät kansalaisuudet.

Väestössä suhteellisesti eniten työllisiä kansalaisuuden mukaan 31.12.2008

Pääasiallisen toiminnan luokkiin jaotetuna koko väestöstä vauvasta vaariin laskettuna työllisiä oli 44,6 prosenttia, työttömiä 4,4 prosenttia, opiskelijoita ja lapsia 24,4 prosenttia sekä muita työvoiman ulkopuolella olevia (mm. eläkeläiset, varusmiehet) 26,6 prosenttia. Työllisten osuuteen vaikuttavat kansalaisuuksittain melkoisesti vaihteleva väestörakenne, mm. eläkeläisten tai lasten suuri osuus.

Vuonna 2008 yli viidensadan henkilön ylittäviä kansalaisuusryhmiä oli yli neljäkymmentä. Työssäkäyntitilastossa mukana ovat Suomessa vakituisesti asuvat henkilöt.

Eniten työttömiä oli irakilaisista (21,9 prosenttia), marokkolaisten (19,9 prosenttia) ja afganistanilaisten joukossa (18,4 prosenttia). Sudanin, Myanmarin ja Kongon demokraattisen tasavallan kansalaisista yli puolet olivat joko opiskelijoita tai lapsia. Lasten ja opiskelijoiden osuus oli pienin Australian (8,7 prosenttia), Britannian (9,4 prosenttia) ja Espanjan kansalaisilla (10,5 prosenttia). Australian, Yhdysvaltojen ja Ruotsin kansalaisista yli 40 prosenttia kuului ryhmään muut työvoiman ulkopuolella olevat eli pääasiassa eläkeläisiin.

Työttömyys- ja työllisyysaste kansalaisuuden mukaan

Varsinainen työttömyysaste lasketaan työttömien osuutena työvoimasta. Kansalaisuuden mukaan tarkasteltuna alhaisin työttömyysaste oli kenialaisilla (4,0 prosenttia), nepalilaisilla (6,7 prosenttia) ja intialaisilla ja alankomaalaisilla (7,2 prosenttia). Suomen kansalaisten työttömyysaste oli yhdenneksitoista alhaisin eli 8,7 prosenttia ja kaikkien yhteensä 8,9 prosenttia.

Sudanin, Somalian, Irakin, Afganistanin ja Myanmarin kansalaisten työttömyysaste oli yli viisikymmentä prosenttia.

Työllisyysaste lasketaan työllisten prosentiosuutena 18–64-vuotiaasta väestöstä. Vuonna 2008 työllisyysaste oli korkein kenialaisilla (72,9 prosenttia), suomalaisilla (71,3 prosenttia) ja virolaisilla (69,0 prosenttia). Koko maan työllisyysaste oli 70,7 prosenttia. Alhaisin työllisyysaste oli myanmarilaisilla (9,0 prosenttia), afganistanilaisilla (17,8 prosenttia) ja irakilaisilla (19,7 prosenttia).

Suurimpien kansalaisuusryhmien tarkastelu ammattiaseman mukaan

Ammattiasema kuvaa työllisten asemaa työelämässä. Käytetty luokitus on jako palkansaajiin ja yrittäjiin. Yli viidensadan henkilön määrän ylittävissä kansalaisuusryhmissä suhteellisesti eniten yrittäjiä työllisistä oli Turkin (30,9 prosenttia), Irakin (18,2 prosenttia) ja Thaimaan kansalaisissa (16,5 prosenttia). Suomen kansalaisista yrittäjien osuus työllisistä oli 10,1 prosenttia.

Yrittäjien osuus työllisistä oli alhaisin Kenian (1,2 prosenttia), Etiopian (1,4 prosenttia) ja Somalian kansalaisissa (1,5 prosenttia).

Työlliset ammattiaseman, kansalaisuuden ja yrittäjien osuuden mukaan 31.12. 2008

Kansalaisuus	Tiedot			
	työlliset	palkansaajat	yrittäjät	yrittäjien osuus (%)
Yhteensä	2 377 181	2 137 027	240 154	10,1
Turkki	1 529	1 057	472	30,9
Irak	455	372	83	18,2
Thaimaa	1 540	1 286	254	16,5
Iran	551	463	88	16,0
Bangladesh	421	358	63	15,0
Tanska	339	290	49	14,5
Britannia	1 868	1 617	251	13,4
Saksa	1 826	1 608	218	11,9
Japani	384	340	44	11,5
Kiina	1 975	1 750	225	11,4
Suomi	2 318 319	2 083 232	235 087	10,1

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Pääasiallinen toiminta kansalaisuuden mukaan 31.12. 2008 (mukana kansalaisuudet, joissa yli 500 vakituisesti maassa asuvaa) 4

Laatuseloste.....6

Liitetaulukot

Pääasiallinen toiminta kansalaisuuden mukaan 31.12. 2008 (mukana kansalaisuudet, joissa yli 500 vakituisesti maassa asuvaa)

Kansalaisuus	Tiedot						
	yhteensä	työlliset	työttömät	0-14-vuotiaat ja opiskelijat	muut työvoiman ulkopuolella	työllisyysaste	työttömyysaste
Yhteensä	5 326 314	2 377 181	233 487	1 297 125	1 418 521	70,7	8,9
Suomi	5 183 058	2 318 319	219 536	1 262 269	1 382 934	71,3	8,7
Venäjä	26 909	9 601	3 697	6 922	6 689	47,7	27,8
Viro	22 604	12 046	1 446	4 775	4 337	69,0	10,7
Ruotsi	8 439	3 624	487	939	3 389	61,2	11,8
Somalia	4 919	618	760	2 194	1 347	21,7	55,2
Kiina	4 620	1 975	183	1 293	1 169	48,1	8,5
Thaimaa	3 932	1 540	458	965	969	46,6	22,9
Saksa	3 502	1 826	143	516	1 017	62,0	7,3
Turkki	3 429	1 529	431	701	768	53,2	22,0
Irak	3 238	455	710	1 172	901	19,7	60,9
Britannia	3 213	1 868	209	301	835	64,4	10,1
Intia	2 736	1 190	92	585	869	52,7	7,2
Entinen Serbia ja Montenegro	2 637	733	394	1 030	480	42,8	35,0
Iran	2 508	551	426	997	534	30,6	43,6
Yhdysvallat (USA)	2 282	934	121	250	977	48,9	11,5
Vietnam	2 270	722	322	768	458	43,3	30,8
Afganistan	2 189	257	402	1 049	481	17,8	61,0
Puola	1 888	1 015	125	383	365	63,4	11,0
Ukraina	1 798	825	178	453	342	59,9	17,7
Bosnia ja Hertsegovina	1 723	637	160	507	419	55,8	20,1
Ranska	1 490	744	67	202	477	55,8	8,3
Italia	1 432	768	100	180	384	60,4	11,5
Espanja	1 189	577	64	125	423	52,0	10,0
Unkari	1 117	594	65	249	209	64,3	9,9
Sudan	1 083	109	113	736	125	21,5	50,9
Alankomaat	1 045	629	49	115	252	68,4	7,2
Romania	1 045	578	56	224	187	67,4	8,8
Myanmar	1 043	50	148	659	186	9,0	74,7
Nigeria	1 020	606	67	192	155	63,3	10,0
Filippiinit	977	543	60	169	205	62,4	10,0
Kongon demokraattinen tasavalta	910	168	103	506	133	32,9	38,0
Japani	905	384	41	157	323	47,4	9,6
Bangladesh	840	421	44	190	185	58,7	9,5
Serbia	816	241	83	335	157	45,5	25,6
Marokko	775	263	154	136	222	36,9	36,9
Pakistan	746	331	49	203	163	51,4	12,9
Ghana	700	393	34	157	116	64,5	8,0
Norja	695	348	42	109	196	60,4	10,8
Latvia	677	305	45	172	155	56,3	12,9

Kansalaisuus	Tiedot						
	yhteensä	työlliset	työttömät	0-14-vuotiaat ja opiskelijat	muut työvoiman ulkopuolella	työllisyysaste	työttömyysaste
Nepal	667	362	26	213	66	62,1	6,7
Etiopia	651	347	31	141	132	59,6	8,2
Kenia	640	433	18	112	77	72,9	4,0
Tanska	635	339	33	85	178	66,2	8,9
Bulgaria	618	330	46	110	132	62,5	12,2
Liettua	615	316	45	132	122	60,8	12,5
Brasilia	594	246	46	110	192	46,1	15,8
Kanada	581	271	26	82	202	54,8	8,8
Australia	507	219	19	44	225	50,1	8,0

Laatuseloste

Relevanssi

Työssäkäyntitilastossa tuotetaan keskeiset työssäkäyntiä koskevat tiedot vuosittain. Ennen vastaavia tietoja voitiin tuottaa ainoastaan väestölaskentavuosina. Työssäkäyntitilaston perusjoukko ja määrittelyt ovat pysyneet suunnilleen samana vuodesta 1987 lähtien. Vuodesta 1993 lähtien on tuotettu myös ennakkotietoja työssäkäynnistä.

Tuotettavia tietoja ovat muun muassa väestön pääasiallinen toiminta, elinkeinokanta, ammattiasema, työpaikkojen lukumäärä, työpaikan sijainti, väestön ja työvoiman koulutus- ja tulotiedot. Tietoja voidaan tuottaa kaikilla hallinnollisilla aluejaoilla ja koordinaattipohjaisilla aluejaoilla (esim. postinumeroalueet, karttaruudut, kuntien osa-alueet).

Tilaston viiteajankohta on vuoden viimeinen viikko, mutta tilasto sisältää myös kertymätietoja tilastovuoden ajalta (esim. tulotiedot, työ- ja työttömyyskuukaudet). Vuosilta 1990, 1993, 1995 ja 2000 on saatavissa tietoja ammatista ja sosioekonomisesta asemasta. Tiedot ammatista ja sosioekonomisesta asemasta on tuotettu vuosittain vuodesta 2004 lähtien.

Vuodesta 1993 lähtien työssäkäynnistä on tuotettu myös ennakkotietoja. Ennakkotietoja käytettäessä on kuitenkin otettava huomioon, että aineistojen keskeneräisyydestä johtuen ennakkotietojen mukaiset työllisten määrät poikkesivat vuoteen 2005 saakka lopullisista luvuista ± 1 prosenttia koko maan tasolla. Tällä hetkellä vaihtelu on 0,2–0,3 prosenttia. Kunnittain vaihtelu voi olla suurempaakin.

Menetelmäkuvaus

Työssäkäyntitilasto on kokonaisaineisto. Kunkin vuoden tilasto kattaa kaikki kyseisen vuoden viimeisenä päivänä Suomessa vakinaisesti asuvat henkilöt. Tilaston lähdeaineistoina käytetään lähinnä hallinnollisia rekistereitä ja muita rekisteripohjaisia tietoaaineistoja. Tilaston laatu onkin siten suoraan riippuvainen lähdeaineistojen laadusta. Suoraa tiedonkeruuta tapahtuu vain toimipaikkatietojen määrittämisessä monitoimipaikkaisten yritysten ja kuntien toimintayksiköiden palveluksessa oleville.

Yhteensä lopullisen työssäkäyntitilaston tilastotiedoston valmistumisessa käytetään noin 40 eri rekisterin tai tietoaaineiston tietoja. Keskeisimpiä näistä ovat:

- väestötietojärjestelmä (Väestörekisterikeskus)
- verotuksen eri aineistot
- yksityisen sektorin erilaiset työ- ja palvelussuhderekisterit
- valtion- ja kuntien palvelussuhderekisterit
- työministeriön työnhakijarekisteri
- Kansaneläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen eläkerekisterit
- eri opiskelijarekisterit
- pääesikunnan varusmiesrekisteri
- Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri ja julkisyhteisöjen rekisteri
- Tilastokeskuksen tutkintorekisteri

Rekistereiden lisäksi tehdään joitakin lomakekyselyitä:

- tiedustelu monitoimipaikkaisissa yrityksissä työskentelevien toimipaikoista
- kuntien toimintayksiköiden ja niiden monitoimipaikkaisuuden tiedustelu
- tiedustelu kunnan monitoimipaikkaisissa toimintayksiköissä työskentelevien toimipaikoista

Keskeistä järjestelmässä on se, että rekistereiden tunnusjärjestelmät ovat niin hyvät, että eri tietojen yhdisteleminen on mahdollista. Rekisterit voivat sisältää päällekkäistä tietoa, osin myös ristiriitaista tietoa. Olennaista on, että rekisterit täydentävät toisiaan ja päällekkäisyys toisaalta varmistaa sen, että järjestelmä ei ole niin haavoittuva; jos esim. työeläkejärjestelmästä ei saada tietoa työsuhteesta, voidaan tieto henkilön työllisyydestä päätellä verotuksen tietojen kautta.

Useat tiedot työssäkäyntitilastoon voidaan saada suoraan jostakin rekisteristä niitä juurikaan muuttamatta tai muokkaamatta. Tällaisia tietoja ovat esim. henkilön demografiset tiedot tai tulo- ja varallisuustiedot. Monia tietoja tuotetaan myös ns. rekisteriestimointimenetelmällä, jossa käyttämällä hyväksi samanaikaisesti useita rekisteriaineistoja määritellään jokaiselle henkilölle kunkin muuttujan arvo. Esimerkkinä tällaisesta muuttujasta on henkilön pääasiallinen toiminta. Sen päättelyssä tarvitaan tietoja henkilön iästä, työsuhteista, työttömyydestä, opiskelusta, eläkkeen saamisesta jne. Päättelysäännöt on muodostettu siten, että ne tuottavat mahdollisimman lähelle lomakepohjaisesti kerättyjen tietojen mukaisia tietoja. Päättelysääntöjen muodostamisessa on apuna käytetty aikaisempien väestölaskentojen tietoja ja rekisteritietoja samalta ajankohdalta. Päättelysääntöihin sisältyy myös eri aineistojen priorisointi niissä tapauksissa, kun tiedot ovat ristiriitaisia.

Oikeellisuus ja tarkkuus

Suomessa rekisteripohjaisten tietojen luotettavuutta tutkittiin jo ennen päätöksentekoa rekisteripohjaiseen väestölaskentajärjestelmään siirtymisestä. Vuosien 1980 ja 1985 laskennoissa väestön taloudellista toimintaa ja työssäkäyntiä kuvaavat tiedot kerättiin vielä lomakkeilla, mutta samanaikaisesti oli saatavilla myös rekisteripohjaisia tietoja. Vuoden 1980 väestölaskennassa tehtiin vertailututkimus 20 kunnan osalta ja vuoden 1985 väestölaskennan yhteydessä kaikkien kuntien osalta. Tutkimuksessa verrattiin rekisteripohjaisesti määriteltyä tietoa väestön pääasiallisesta toiminnasta ja ammattiasemasta lomakkeella kerättyyn tietoon. Erot rekisteripohjaisesti ja lomakepohjaisesti tuotettujen tietojen osalta todettiin niin pieniksi, että päätös rekisteripohjaiseen tilastotuotantoon siirtymisestä voitiin tehdä.

Ensimmäisen kokonaan rekisteripohjaisen väestölaskennan yhteydessä vuonna 1990 tehtiin laaja luotettavuustutkimus. Näitä rekisteritilastoja verrattiin otospohjaisen lomaketiedustelun antamiin tietoihin. Otos käsitti noin 2 prosenttia rakennuksista, asunnoista ja henkilöistä. Luotettavuustutkimus osoitti, kuinka suurella osalla lomaketieto ja rekisteritieto poikkesivat toisistaan, mutta ei lopulta sitä kumpi tieto on oikea. Esim. usean työn tekijä ilmoittaa lomaketiedustelussa pääasialliseksi työkseen eri toimen kuin mihin rekisteripäättelyssä päädytään. Työssäkäyvä opiskelija tulee määritellyksi rekisteritiedoilla väistämättä työlliseksi, vaikka hän itse jättäisi työnsä kertomatta. Tutkimukset ovat osoittaneet, ettei rekisteripohjaisten ja lomakepohjaisten tietojen ero ole suurempi kuin kahden lomakepohjaisen tiedon välinen ero. Vertailututkimuksia on julkaistu Tilastokeskuksen sarjoissa.

Tärkeimmäksi vuosittaisen rekisteripohjaisen työssäkäyntitilaston laadunvalvontamenetelmäksi on kehittynyt vuosittainen laadunvalvonta, joka perustuu työvoimatutkimuksen käyttöön vertailuaineistona. Myös vuoden 1995 ja 2000 väestölaskennan luotettavuustutkimus perustui työvoimatutkimuksen käyttöön vertailutietona.

Työvoimatutkimuksen käyttö vertailuaineistona toimii kahdella tasolla. Toisaalta seurataan näiden kahden menetelmän tuottamien tulosten tasoa ja toisaalta seurataan, miten hyvin yksikkötasolla menetelmät tuottavat samalla tavoin luokiteltua tietoa. Yksikkötason vertailu tehdään ristiintaulukoimalla työvoimatutkimuksen otosaineiston henkilöiden saman ajankohdan rekisteripohjaiset ja haastatteluun perustuvat tiedot pääasiallisesta toiminnasta ja toimialasta keskenään. Vertailuja on tehty vuodesta 1987 lähtien, jolloin poikkeamat analysoitiin varsin tarkkaan.

Usein poikkeamat ovat selitettävissä rekisterijärjestelmän ja haastattelumenetelmän eroilla eikä aina voida yksikäsitteisesti sanoa, kumpi menetelmä tuottaa oikean tuloksen eli välttämättä haastattelemallakaan saatu tieto ei ole absoluuttisen oikea. Usein todellisuudessa on niin, että henkilö itse tai haastattelija joutuu tekemään saman päätöksen ristiriitaisen informaation tilanteessa, johon rekisterimenetelmässä on laadittu yksikäsitteinen sääntö. Rekisterimenetelmän etuna on tällöin sen loogisuus, kone tekee ratkaisun aina samalla tavalla, kun taas saman informaation omaavat kaksi henkilöä voivat päätyä eri lopputulokseen.

Ajantasaisuus

Työssäkäyntitilasto tehdään vuosittain. Työssäkäyntitilaston henkilöperusjoukko kuvaa vuoden viimeisen päivän tilannetta. Tiedot henkilön toiminnasta ja työpaikasta ovat vuoden viimeiseltä viikolta. Tilastossa on myös kertymätietoja koko vuodelta (esim. tulotiedot, työssäolo- ja työttömyyskuukaudet). Ennakkotiedot

valmistuvat noin 12 kuukautta viiteajankohdan jälkeen. Lopullisista tiedoista pääasiallinen toiminta ja ammattiasema valmistuvat noin 16 kuukautta ja loput tiedot noin 22 kuukautta viiteajankohdasta.

Saatavuus

Työssäkäyntitilaston kunnittaiset tiedot työllisistä, työpaikoista ja pääasiallisesta toiminnasta ovat saatavilla Tilastokeskuksen internet-sivuilta, maksuttomasta StatFin-tilastopalvelusta. Maksullisessa Väestötilastopalvelussa on eritellympää tietoa, myös kuntien osa-alueittain. Aineistoista tehdään myös eritysselvityksiä asiakkaan pyynnöstä.

Vuosina 1987-2001 työssäkäyntitilaston tietoja on julkaistu erillisissä työssäkäyntitilaston julkaisuissa. Viimeinen paperimuotoinen julkaisu, Työssäkäyntitilasto 2000-2001, sisältää työssäkäyntitilaston vuoden 2000 lopullisia ja vuoden 2001 ennakkotietoja.

Vertailukelpoisuus

Työssäkäyntitilaston laatiminen on aloitettu vuodesta 1987. Työssäkäyntitilaston perusjoukko ja määrittelyt ovat pysyneet suunnilleen samana vuodesta 1987 lähtien. Tilastossa käytetyt luokitukset ovat muuttuneet vuosien mittaan. Mm. toimialaluokitus on muuttunut vuonna 1993, 2001 ja 2007 ammattiluokitus vuonna 1995. Luokitusmuutokset vaikuttavat aikaisempien vuosien vertailtavuuteen, sillä täydellisiä avaimia ei kaikkien luokitusten välille voi rakentaa.

Ennen vuotta 1987 väestön taloudellista toimintaa kuvaavia kuntatasoisia tietoja on tuotettu lomakepohjaisissa väestölaskennoissa (vuosilta 1950, 1960, 1970, 1975, 1980 ja 1985). Erot rekisteripohjaisesti ja lomakepohjaisesti tuotettujen tietojen välillä ovat osoittautuneet sen verran pieniksi, että vertailtavuutta ajassa voidaan pitää suhteellisen hyvänä muiden kuin em. luokitusmuutosten vuoksi.

Tilastossa käytetyt luokitukset löytyvät Tilastokeskuksen luokitus- ja metatietopalvelujen kotisivuilta sekä painetuista luokituskäsikirjoista.

Yhtenäisyys

Tietoja väestön toiminnasta saadaan myös Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksesta, joka on kuukausittain tehtävä otostutkimus. Tiedot poikkeavat keruutavasta ja työllisten päättelystä johtuen jonkin verran työssäkäyntitilaston tiedoista. Muun muassa työllisten määrä on työvoimatutkimuksessa joitakin prosentteja suurempi.

Työministeriö julkaisee tilastoa työttömien työnhakijoiden määrästä. Työministeriön työnhakijarekisterin tiedot kertovat työttömien työnhakijoiden määrän kuukauden viimeisenä arkipäivänä. Työssäkäyntitilaston tieto työttömyydestä perustuu työministeriön työnhakijarekisterin tietoihin. Siten työssäkäyntitilaston ja työministeriön luvut työttömyydestä ovat suhteellisen lähellä toisiaan

Lisätietoja

Jaana Huhta (09) 1734 2632

Vastaava tilastojohtaja:

Jari Tarkoma (09) 1734 3625

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Työssäkäyntitilasto 2008, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute